

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.04.2000, sp. zn. 3 Tz 42/2000

Číslo: 9/2001

Právní věta:

Ve smyslu ustanovení § 266 odst. 1 a § 267 odst. 1 tr. ř. je řízením, jež předcházelo pravomocnému rozhodnutí, které je napadeno stížností pro porušení zákona a které podléhá prezkumné povinnosti Nejvyššího soudu, celé řízení předcházející tomuto rozhodnutí, tj. až do okamžiku právní moci napadeného rozhodnutí.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.04.2000

Spisová značka: 3 Tz 42/2000

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Stížnost pro porušení zákona

Předpisy: 141/1961 Sb. § 266 odst. 1
§ 267 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zrušil ke stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ve prospěch obviněného rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 4. 11. 1994 sp. zn. 2 T 55/93. Trestní stíhání obviněného P. D. pro skutek spočívající v tom, že dne 24. 3. 1993 v době od 15.00 hod. do 15.20 hod. v P. z pozemku firmy I. společně s další osobou odtáhli osobní motorové vozidlo zn. Trabant 601, čímž způsobili majiteli vozidla R. H. škodu ve výši 2800 Kč, v čemž byl obžalobou bývalého obvodního prokurátora pro Prahu 4 ze dne 16. 8. 1993 sp. zn. 2 Pv 2117/93 spatřován trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák. podle § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. s ohledem na čl. I písm. a) rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 3. 2. 1998, uveřejněné pod č. 20/1998 Sb., zastavil.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 4. 11. 1994 sp. zn. 2 T 55/93 byl obviněný P. D. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., ve znění zák. č. 290/1993 Sb., a to na základě zjištění, že dne 24. 3. 1993 v době od 15.00 hod do 15.20 hod v P. z pozemku firmy I. společně s P. T. odtáhli osobní motorové vozidlo zn. Trabant 601 majitele R. H. do bydliště P. T. a způsobili tak poškozenému R. H. škodu ve výši 2800 Kč. Za to byl P. D. uložen peněžitý trest ve

výši 2000 Kč a pro případ, že by výkon peněžitého trestu mohl být zmařen, byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání jednoho týdne. Rozsudek nabyl právní moci až dne 2. 2. 1999, neboť obviněnému P. D. se delší dobu nedařilo doručit opis písemného vyhotovení rozsudku.

Proti výše označenému rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného P. D. Ve stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti vytkl, že obvodní soud porušil ustanovení § 231 odst. 1, § 223 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. v návaznosti na čl. I písm. a) rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 3. 2. 1998. Poukázal na to, že podle čl. I písm. a) této amnestie prezident republiky nařídil, aby nebylo zahajováno, a pokud bylo zahájeno, aby bylo zastaveno trestní stíhání pro úmyslné trestné činy spáchané přede dnem tohoto rozhodnutí, pokud na ně zákon stanoví trest odnětí svobody nepřevyšující dva roky. Obviněný P. D. je osobou soudně dosud netrestanou a je stíhán pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., na který je stanovena trestní sazba do dvou let odnětí svobody. Trestný čin spáchal dne 24. 3. 1993, tj. přede dnem 3. 2. 1998. V době vyhlášení amnestie napadený rozsudek nebyl obviněnému doručen a nenabyl ani právní moci. Za této situace bylo povinností Obvodního soudu pro Prahu 4 aplikovat ustanovení čl. I písm. a) citovaného amnestijního rozhodnutí, neboť použití amnestie nebránil ani čl. IV odst. 1 amnestie. Obvodní soud pro Prahu 4 měl tedy rozhodnout o zastavení trestního stíhání obviněného P. D., a pokud tak neučinil, porušil v jeho neprospěch zákon ve výše již uvedených ustanoveních.

V závěru stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným rozsudkem byl ve výše již uvedených ustanoveních porušen zákon v neprospěch obviněného P. D., aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušil a zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud přezkoumal na podkladě podané stížnosti pro porušení zákona v intencích ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4, jakož i správnost postupu řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že v řízení, které tomuto pravomocnému rozsudku předcházelo, skutečně došlo k porušení zákona, a to v tom směru a rozsahu, jak je vytkáno podanou stížností pro porušení zákona.

Z ustanovení § 231 odst. 1 tr. ř. se podává, že pokud mimo hlavní líčení vyjde najevo některá z okolností uvedených v § 11 odst. 1 tr. ř. odůvodňujících v hlavním líčení zastavení trestního stíhání podle § 223 odst. 1 tr. ř., pak soud i mimo hlavní líčení rozhodne o zastavení trestního stíhání.

Podle § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. musí být zastaveno trestní stíhání, nařídí-li to prezident republiky, uživ svého práva udílet milost nebo amnestii.

Rozhodnutím prezidenta republiky o amnestii ze dne 3. 2. 1998 (uveřejněna pod č. 20/1998 Sb.) bylo v čl. I písm. a) nařízeno, aby nebylo zahajováno, a pokud bylo zahájeno, aby bylo zastaveno trestní stíhání pro trestné činy spáchané úmyslně přede dnem tohoto rozhodnutí, pokud na ně zákon stanoví trest odnětí svobody nepřevyšující dva roky.

Z čl. IV odst. 1 této amnestie mimo jiné vyplývá, že ustanovení čl. I se nevztahuje jednak na osoby, které kromě trestné činnosti, o níž se rozhoduje podle tohoto rozhodnutí, byly v posledních deseti letech přede dnem tohoto rozhodnutí odsouzeny k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin nebo které byly v posledních deseti letech propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody za takový trestný čin, pokud se na ně nehledí, jako by odsouzeny nebyly, jednak na taxativně vyjmenované trestné činy, mezi nimiž není ovšem uveden trestný čin krádeže podle § 247 tr. zák.

V souladu s revizním principem zakotveným pro řízení o stížnosti pro porušení zákona v ustanovení §

267 odst. 1 tr. ř. se Nejvyšší soud předně zabýval přezkoumáním všech výroků napadeného rozsudku týkajících se obviněného P. . Přitom shledal, že skutková zjištění učiněná soudem prvního stupně jsou ve všech směrech správná úplná a mají dostatečnou oporu v dokazování provedeném v hlavním líčení. Právní posouzení věci odpovídá zjištěnému skutkovému stavu a zákonu. Rovněž uloženému trestu nelze nic vytknout, neboť odpovídá kritériím naznačeným v ustanoveních § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 tr. zák. Dále lze konstatovat, že i řízení, jež předcházelo vyhlášení rozsudku obvodním soudem v hlavním líčení dne 4. 11. 1994, nevykazuje žádné závady.

Z obsahu podané stížnosti pro porušení zákona je zřejmé, že ministr spravedlnosti ve skutečnosti namítá, že k nesprávnému postupu obvodního soudu došlo až v době po vyhlášení napadeného rozsudku. Nejvyšší soud se tedy musel zabývat tím, zda je vůbec přípustné vytýkat ve stížnosti pro porušení zákona vady řízení, které nastaly v postupu příslušného orgánu činného v trestním řízení až poté, co již bylo napadené rozhodnutí učiněno (vyhlášeno, vydáno), pokud nastaly v době před jeho právní moci, a zda je Nejvyšší soud vůbec oprávněn podrobit svému přezkumu řízení předcházející pravomocnému rozhodnutí i z hlediska takových vad, které nastaly až po učinění napadeného rozhodnutí.

Podle § 216 odst. 1 tr. ř. je ministr spravedlnosti oprávněn podat u Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona proti pravomocnému rozhodnutí soudu, státního zástupce nebo vyšetřovatele, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení.

Podle § 267 odst. 1 tr. ř. Nejvyšší soud na podkladě stížnosti pro porušení zákona přezkoumá jak správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, tak i správnost řízení, jež napadenému rozhodnutí předcházelo.

Jestliže napadeným rozhodnutím ve smyslu výše uvedených ustanovení může být jedině rozhodnutí, které nabylo právní moci, pak též řízením, které mu předcházelo, je nejen ta část řízení, která probíhala do okamžiku, než bylo rozhodnutí učiněno (např. jeho vyhlášením), nýbrž i ta část řízení, která probíhá poté, tj. až do právní moci rozhodnutí. Je zřejmé, že tuto část řízení nelze vyloučit z přezkumné pravomoci Nejvyššího soudu, neboť jde o součást řízení předcházející pravomocnému rozhodnutí, jež může mít vliv na správnost rozhodnutí. I poté, co bylo rozhodnutí učiněno, až do okamžiku, kdy rozhodnutí nabude právní moci, ve věci nadále probíhá řízení, neboť mohou nastat procesní situace, které budou vyžadovat patřičné procesní úkony (procesní činnost) ze strany orgánů činných v trestním řízení (např. v posuzované věci vyvstala nutnost posoudit použití amnestie). Též tato část řízení je nedílnou součástí celého řízení předcházejícího pravomocnému rozhodnutí, jež je napadeno stížností pro porušení zákona. Ve smyslu ustanovení § 266 odst. 1 a § 267 odst. 1 tr. ř. je řízením, jež předcházelo pravomocnému rozhodnutí, které je napadeno stížností pro porušení zákona a které podléhá přezkumnému oprávnění Nejvyššího soudu, celé řízení předcházející tomuto rozhodnutí, tj. od jeho zahájení až do okamžiku právní moci napadeného rozhodnutí, byť použití jen jazykového výkladu těchto ustanovení by mohlo nasvědčovat závěru opačnému.

S ohledem na výše uvedené závěry se tak Nejvyšší soud mohl zabývat podanou stížností pro porušení zákona, která dokladovala nesprávnost rozhodnutí obvodního soudu takovou vadou řízení, k níž došlo až v době po vyhlášení napadeného rozsudku.

I když podaná stížnost pro porušení zákona napadá rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 4. 11. 1994 sp. zn. 2 T 55/93, ve skutečnosti podstatu pochybení obvodního soudu spatřuje v tom, že neučinil žádný úkon k aplikaci rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 3. 2. 1998. Nejvyšší soud se v tomto směru s podanou stížností pro porušení zákona plně ztotožnil. K pochybení na straně obvodního soudu došlo až v řízení po vyhlášení napadeného rozsudku v tom, že obvodní soud nechal bez povšimnutí ten fakt, že trestní stíhání obviněného nebylo ke dni 3. 2. 1998 pravomocně skončeno a že obviněný nebyl vyloučen z dobrodiní této amnestie. Poněvadž nařízení prezidenta republiky o

zastavení trestního stíhání při splnění dalších stanovených podmínek bezpodmínečně zavazuje všechny orgány činné v trestním řízení, bylo povinností obvodního soudu posoudit, zda podmínky pro postup podle čl. I písm. a) této amnestie jsou splněny, či nikoliv. Obvodní soud pro Prahu 4 však namísto toho i v době po 3. 2. 1998 nesprávně pokračoval v doručování opisu písemného vyhotovení napadeného rozsudku.

Obvodní soud pro Prahu 4 přitom v souvislosti s doručováním rozsudku zjistil (č. l. 80 spisu), že z opisu rejstříku trestů obviněného P. D. ze dne 3. 11. 1998 vyplývá, že obviněný dosud nebyl soudně trestán. Stejně zjištění učinil i Nejvyšší soud v řízení o stížnosti pro porušení zákona. Za situace, kdy napadený rozsudek nebyl ke dni 3. 2. 1998 v právní moci, bylo povinností obvodního soudu postupovat tak, jak to uložil prezident republiky v čl. I písm. a) citovaného rozhodnutí o amnestii. To znamená, že Obvodní soud pro Prahu 4 měl postupem podle § 231 odst. 1, § 223 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. rozhodnout o zastavení trestního stíhání obviněného P. D. pro skutek, jenž byl předmětem podané obžaloby bývalého obvodního prokurátora pro Prahu 4 ze dne 16. 8. 1993 sp. zn. 2 Pv 2117/93, když tomuto postupu nebránil ani čl. IV odst. 1 amnestijního rozhodnutí, neboť nebyla zjištěna žádná překážka, která by v tomto případě vylučovala použití amnestie prezidenta republiky.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti Nejvyšší soud vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř. porušení zákona, ke kterému došlo v řízení, jež předcházelo pravomocnému rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 4. 11. 1994 sp. zn. 2 T 55/93 ve výše již citovaných ustanoveních v neprospěch obviněného P. D., dále podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a současně zrušil též všechna další obsahově navazující rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Pokud jde o další postup, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že věc byla ve všech směrech řádně objasněna a je zřejmé, že je zcela na místě použití amnestijního rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 3. 2. 1998. Proto Nejvyšší soud ve shodě s ustanovením § 271 odst. 1 tr. ř. rozhodl sám ve věci tak, že trestní stíhání obviněného P. D. pro skutek popsany v podané obžalobě bývalého obvodního prokurátora pro Prahu 4 ze dne 16. 8. 1993 sp. zn. 2 Pv 2117/93 zastavil.